

Cauza C-99/24 [Chmieka]ⁱ**Cerere de decizie preliminară****Data depunerii:**

7 februarie 2024

Instanța de trimitere:

Sąd Rejonowy w Koszalinie (Polonia)

Data deciziei de trimitere:

31 ianuarie 2024

Reclamantă

G.M.K.-Z.B.M.

Pârâtă:

S.O.

Dosar nr.: [OMISSIS]

ORDONANȚĂ

31 ianuarie 2024

**Sąd Rejonowy w Koszalinie [Tribunalul Districtual din Koszalin], Secția I
civilă, compusă din: [OMISSIS]**

în urma examinării la Koszalin, în ședință nepublică,
a acțiunii introduse de G.M.K.-Z.B.M. în K.

împotriva S.O.**privind obligarea la plată**

ⁱ Numele prezentei cauze este un nume fictiv. El nu corespunde numelui real al niciuneia dintre părțile la procedură.

dispune:

- 1) în conformitate cu articolul [OMISSIS], suspendă procedura în cauză,
- 2) adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene o cerere de decizie preliminară, al cărei cuprins este inclus în anexa care face parte integrantă din prezenta ordonanță.

([OMISSIS], judecător)

TRIMITEREA PRELIMINARĂ

Instanța de trimitere:

Sąd Rejonowy w Koszalinie [Tribunalul Districtual din Koszalin] (Polonia)

compus din: [OMISSIS]

Nr. dosarului cauzei la instanța de trimitere [OMISSIS]

Părțile din acțiunea principală și reprezentanții acestora:

Reclamantă: G.M.K.-Z.B.M. w K., reprezentată de [OMISSIS], consilier juridic,

Pârâtă: S.O., reprezentată de [OMISSIS], consilier juridic, și [OMISSIS], avocat

Conținutul întrebărilor:

- 1) Articolul 66 din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretat în sensul că prin „intentarea unei acțiuni judiciare” se înțelege depunerea unei cereri introductive de către reclamant într-o cauză civilă sau depunerea unei cereri de reexaminare a acestei cauze de către pârât după închiderea definitivă a acesteia?

În funcție de răspunsul la întrebarea de mai sus:

- 2) Prevederile capitolului II din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială

sau, eventual, prevederile capitolului II din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială

trebuie interpretate în sensul că o persoană cu domiciliul într-un stat membru poate fi acționată în fața instanțelor dintr-un alt stat membru pentru plata unei despăgubiri pentru utilizarea extracontractuală a unui imobil situat în acest alt stat membru?

Obiectul litigiului principal și situația de fapt relevantă

- 1 G. M. K. a introdus, la 15 martie 2013, o acțiune împotriva T., S., M. și Sz. O. la Sąd Rejonowy w Koszalinie (Tribunalul Districtual din Koszalin, Polonia) pentru plata unei compensații pentru utilizarea extracontractuală a unui imobil aparținând municipalității, situat în Koszalin (Republica Polonă), după încetarea contractului de închiriere. Reclamanta a indicat adresa de reședință din Polonia a tuturor pârâților. În acest caz a fost emisă o ordonanță de plată, care a fost colectată la o adresă din Polonia de către unul dintre pârâți în numele tuturor celorlalți. Ordonanța de plată nu a fost atacată și a fost declarată definitivă și executorie.
- 2 Prin scrisoarea adresată Tribunalului la data de 7.07.2023, S.O. a formulat cu succes o contestație împotriva ordonanței de plată, solicitând reexaminarea cauzei și respingerea cererii din 15.03.2013 împotriva sa. Pârâta a susținut că instanța poloneză este necompetentă, arătând că, din 2007, are reședința exclusivă în Țările de Jos și că nu a încheiat niciodată cu municipalitatea un contract de închiriere pentru imobilul în cauză.
- 3 Reclamanta G.M.K. susține că există o legătură atât de strânsă între pârâți încât este necesară conexarea cauzelor privind plata. Pârâții sunt toți rude și au locuit împreună în imobilul reclamantei. Contractul de închiriere a acestui imobil a fost încheiat exclusiv de T.O. (mama celorlalți pârâți) în 1994. Contractul de închiriere cu T.O. a fost reziliat, iar în 2007 s-a dispus evacuarea tuturor pârâților din imobilul în cauză.

Legislația națională

- 4 Articolul 18 alineatul 1 din Legea din 21 iunie 2001 privind protecția drepturilor chiriașilor, a fondului locativ al municipiului și de modificare a Codului civil:

Persoanele care ocupă un imobil fără titlu legal sunt obligate să plătească o despăgubire lunară până la data eliberării imobilului.

- 5 Articolul 505 din Codul de procedură civilă prevede:

§1. Pârâțul se poate opune somației de plată.

§2. Ordonanța de plată devine nulă și neavenită în partea contestată de opoziție. O contestație formulată de unul singur dintre pârâți cu privire la aceeași cerere și cu privire la una sau la unele dintre cererile admise determină inaplicabilitatea ordonanței numai în ceea ce privește aceste cereri.

Dreptul Uniunii Europene

- 6 Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială:

Articolul 66 alineatul 1 *Prezentul regulament se aplică numai acțiunilor judiciare intentate, actelor autentice întocmite sau înregistrate în mod oficial și tranzacțiilor judiciare aprobate sau încheiate la 10 ianuarie 2015 sau după această dată.*

Articolul 5 alineatul 1 *Persoanele domiciliat pe teritoriul unui stat membru pot fi acționate în justiție în fața instanțelor unui alt stat membru numai în temeiul normelor enunțate în secțiunile 2-7 din prezentul capitol.*

Articolul 7 *O persoană care are domiciliul pe teritoriul unui stat membru poate fi acționată în justiție într-un alt stat membru: (...)*

- 3) *în materie delictuală și cvasidelictuală, în fața instanțelor de la locul unde s-a produs sau riscă să se producă fapta prejudiciabilă;*

Articolul 8 *O persoană care are domiciliul pe teritoriul unui stat membru mai poate fi acționată în justiție:*

- 1) *atunci când este unul dintre mai mulți pârâți, în fața instanței de la domiciliul oricărui dintre aceștia, cu condiția ca între cereri să existe o legătură atât de strânsă încât să fie oportună examinarea și judecarea lor în același timp pentru a se evita riscul pronunțării unor hotărâri ireconciliabile în cazul judecării separate a cauzelor;*

Articolul 24 *Următoarele instanțe dintr-un stat membru au competență exclusivă, indiferent de domiciliul părților:*

- 1) *în materie de drepturi reale imobiliare sau de închiriere a unor imobile, instanțele din statul membru pe teritoriul căruia este situat imobilul.*

- 7 Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială:

Articolul 3 alineatul 1 *Persoanele domiciliat pe teritoriul unui stat membru pot fi acționate în justiție în fața instanțelor unui alt stat membru numai în temeiul normelor enunțate în secțiunile 2 - 7 din prezentul capitol.*

Articolul 5 *O persoană care are domiciliul pe teritoriul unui stat membru poate fi acționată în justiție într-un alt stat membru: (...)*

3. *în materie delictuală și cvasidelictuală, în fața instanțelor de la locul unde s-a produs sau riscă să se producă fapta prejudiciabilă;*

Articolul 6 *O persoană care are domiciliul pe teritoriul unui stat membru mai poate fi acționată în justiție:*

1. *atunci când există mai mulți pârâți, în fața instanței domiciliului oricăruia dintre aceștia, cu condiția ca cererile să fie atât de strâns legate între ele încât să fie oportună instrumentarea și judecarea lor în același timp, pentru a se evita riscul pronunțării unor hotărâri ireconciliabile în cazul judecării separate a cauzelor;*

Articolul 22 *Următoarele instanțe au competență exclusivă, indiferent de domiciliu:*

1. *în materie de drepturi reale imobiliare sau de închiriere a unor imobile, instanțele din statul membru pe teritoriul căruia este situat imobilul.*

Necesitatea de a interpreta dreptul Uniunii

- 8 În această etapă a procedurii judiciare, Tribunalul Districtual din Koszalin trebuie să soluționeze excepția de necompetență a instanței poloneze invocată de pârâta S.O. Reclamanta susține că instanța poloneză este competentă și că interpretarea corectă a legislației în această privință este de o importanță semnificativă pentru o serie de cauze legate de satisfacerea nevoilor de locuințe ale locuitorilor municipiului. În cazul în care se va constata că afirmația este valabilă, instanța va respinge cererea municipalității din 15.03.2013 și va exista un temei juridic pentru încetarea executării silite împotriva pârâtei.
- 9 Obiectul litigiului îl constituie cererea de plată a remunerației pentru utilizarea imobilului municipalității, situat în Koszalin (Republica Polonă), de către pârâta S.O. în perioada 2011-2012. Pârâta nu avea niciun drept asupra imobilului indicat la acel moment. Pârâta a locuit anterior în imobilul în litigiu, în calitate de copil, împreună cu mama sa, care încheiase un contract de închiriere pentru imobilul respectiv. După rezilierea contractului de închiriere de către municipalitate, întreaga familie a pârâtei a fost evacuată de către o instanță poloneză. Municipalitatea susține că familia nu a părăsit locuința în ciuda ordinului de evacuare. Pârâta S.O., pe de altă parte, arată că s-a mutat definitiv în Regatul Țărilor de Jos în 2007. În cadrul procedurii s-a stabilit că, la data la care reclamanta a depus cererea, respectiv 15.03.2013, și la data opoziției pârâtei, respectiv 7.07.2023, pârâta S.O. avea domiciliul în Țările de Jos.
- 10 Cauza privind plata remunerației pentru utilizarea proprietății altuia este o cauză civilă și rămâne în domeniul de aplicare:
 - al Regulamentului (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială; și

- al Regulamentului (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială.

- 11 În primul rând, litigiul privește aspectul reglementării care se aplică în speță dintre cele de mai sus, având în vedere domeniul de aplicare temporal al acestora. În conformitate cu articolul 66 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1215/2012, *Prezentul regulament se aplică numai acțiunilor judiciare intentate (...) la 10 ianuarie 2015 sau după această dată.*
- 12 Există îndoieli cu privire la faptul dacă sintagma „intentarea acțiunii” ar trebui să se refere la data la care G.K. a depus o cerere de plată împotriva pârâtei (15.03.2013) sau la data depunerii opoziției pârâtei (7.07.2023) cu o cerere de reexaminare.
- 13 Ulterior, în funcție de răspunsul la prima întrebare cu privire la regulamentul care se aplică în cauză, trebuie analizate dispozițiile regulamentului respectiv privitoare la competență. Dispozițiile celor două regulamente sunt identice în această privință.

Determinarea normelor de competență pentru cauza de mai sus necesită o analiză:

- 14 În primul rând, a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1215/2012 [respectiv articolul 5 alineatul (3) din Regulamentul nr. 44/2001]. Este necesar să se analizeze dacă locuirea în imobilul unei alte persoane fără un titlu legal după încetarea unui contract de închiriere care autorizează ocuparea acestor spații constituie un delict sau un act similar unui delict.

În conformitate cu legislația poloneză - în sensul Legii privind protecția drepturilor chiriașilor - a locui în spațiile altcuiva fără un titlu legal nu constituie un act ilicit. În rezoluția sa din 7 decembrie 2007 în cauza III CZP 121/07, Sąd Najwyższy [Curtea Supremă] a indicat: „Constatările efectuate nu permit invocarea răspunderii prevăzute la articolul 18 alineatele 1-3 din Legea privind protecția drepturilor locatarilor în materie delictuală. Renunțarea în aceste dispoziții la culpă ca premisă a răspunderii nu permite ca faptele vizate de ipotezele lor să fie calificate drept delict în sensul articolului 415 din Codul civil, iar subsumarea lor altor dispoziții din Codul civil privind delictele nu intră în discuție. De asemenea, nu există niciun motiv pentru a presupune că aceste dispoziții definesc singure un anumit tip de delict.”

Între timp, Curtea de Justiție a UE, în Hotărârea din 25 martie 2021 în cauza C-307/19, a statuat că noțiunea de „materie delictuală și cvasidelictuală”, în sensul articolului 7 punctul 2 din Regulamentul nr. 1215/2012, cuprinde orice cerere care urmărește angajarea răspunderii unui pârât și care nu decurge din „materia contractuală”, în sensul articolului 7 punctul 1 litera (a) din acest regulament, întrucât nu se bazează pe o obligație juridică liber consimțită de o persoană în raport cu alta (punctul 83 și jurisprudența citată în acest sens).

- 15 În al doilea rând, a articolului 8 punctul 1 din Regulamentul 1215/2012 [respectiv articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul 44/2001]. Trebuie analizat dacă este de dorit să se audieze și să se soluționeze cauza privind plata unei astfel de remunerații în comun împotriva tuturor membrilor familiei, care locuiau odată împreună în imobil - pentru a se evita hotărâri contradictorii în proceduri separate. Astfel, - în conformitate cu dreptul polonez - numai persoanele care ocupă efectiv imobilele sunt obligate la plată. Nu există dispoziții care să prevadă o răspundere solidară a tuturor membrilor familiei. Prin urmare, este posibil să se pronunțe decizii diferite în legătură cu fiecare membru al familiei, în funcție de constatările cu privire la faptul dacă acesta a ocupat efectiv imobilul în litigiu în perioada vizată de cerere. Acest lucru ar părea să contrazică aplicabilitatea acestei dispoziții ca teme al competenței în acest caz.
- 16 În al treilea rând, a articolului 24 punctul 1 din Regulamentul 1215/2012 (respectiv articolul 22 punctul 1 din Regulamentul 44/2001). Este necesar să se analizeze dacă o cerere de plată a unei remunerații pentru utilizarea imobilului unei alte persoane fără titlu legal după rezilierea contractului de închiriere care autorizează ocuparea acestui imobil - este un caz de „drepturi reale imobiliare” sau de „închiriere de bunuri imobile”. Se pare că o astfel de interpretare ar trebui respinsă în lumina Hotărârii CJUE din 3.10.2013 în cauza C-386/12.
- 17 În lipsa aplicabilității oricăreia dintre dispozițiile menționate mai sus - în conformitate cu articolul 5 punctul 1 din Regulamentul 1215/2012 [respectiv articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul 44/2001], va exista o lipsă de competență în cauză, ceea ce justifică respingerea cererii de chemare în judecată din 15.03.2013.

([OMISSIS], judecător)